

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Білоцерківський національний аграрний університет
Дебреценський університет (Угорщина)
Університет Афійон Косатепе (Туреччина)
Університет економіки в Бидгощі (Польща)
Інститут Конфуція Київського національного лінгвістичного університету
Університет Савуа-Мон Блан (Франція)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
Рівненський державний гуманітарний університет
Маріупольський державний університет
Криворізький державний педагогічний університет
Міжнародна перекладацька компанія Translatel
Федерація обмінів «Франція-Україна»
Бюро перекладів «АДМІРАЛ»**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**«Актуальні питання інтернаціоналізації вищої освіти в Україні
в умовах сучасних освітніх реалій»**

21-22 березня 2024 року

Біла Церква – 2024

традиційністю вживання зменшено-пестливих форм у дитячому мовленні загалом, в тому числі дитячій літературі.

Підводячи підсумки, зазначимо, труднощі перекладу демінутивів виникають саме через невідповідність форм вираження демінутивності у мовах різних типів та традиційність їх уживання в конкретній мові. Такі особливості необхідно враховувати під час перекладу та обирати форми, які будуть найбільш адекватно відтворювати прагматичні наміри автора.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кім Х., Жмаєва Н. Проблема відтворення демінутивності при перекладі художніх творів (на матеріалі поезії Т.Г. Шевченка). *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2022. № 35. С. 44–54.
2. Мінцис Е. Є. Особливості перекладу демінутивів з англійської мови на українську (на матеріалі літературної казки Р. Дала «Матильда» та її перекладу). *Науковий вісник Чернівецького університету: Германська філологія*. 2015. С. 134–137.
3. Самойленко В.В. Специфіка використання демінутивів у сучасних творах для дітей. *Закарпатські філологічні студії*. 2020. Т.1, Вип. 13. С. 104–107.
4. Ситенко О.О. Типологія міжрівневих засобів вираження категорії демінутивності в англійській та українській мовах. *Лінгвістичні студії: зб. наук. праць*. 2009. Вип. 19. С. 167–171.
5. Скалозуб Л. Г. Дериваційні особливості демінутивної лексики (на матеріалі творів Марка Вовчка та Остапа Вишні). *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2012. Вип. 5. С. 157–164.
6. Українська мова: Енциклопедія. Київ : Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. 833 с.

УДК 811.111'04'23:22.04

ТАРАСЮК А.М., старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

СУГЕСТИВНІ МОВНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ЖІНКИ В РЕЛІГІЙНОМУ ДИСКУРСІ СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Анотація. Тези присвячені сугестивним мовним засобам, які використовують для відтворення образу жінки в релігійному дискурсі середньоанглійської мови. Досліджено витоки поняття релігійного дискурсу та виокремлено ознаки фідеїстичного слова як складника мовного коду релігійного дискурсу. Визначено зміст поняття «образ» та з'ясовано роль метафори та символу при його формуванні. Розглянуто та проаналізовано образ, який був притаманний для жінки в середньоанглійський період, а також мовні засоби його увиразнення в сугестивному тексті.

Ключові слова: релігійний дискурс, образ, символ, метафора, засоби виразності.

Основною ознакою фідеїстичного слова як складової мовного коду релігійного сугестивного дискурсу є неконвенційне розуміння мовного знака, тобто сприйняття слова не як умовного позначення предмета (в широкому сенсі слова), а як його (предмета) складову або навіть сутність. Звідси віра в те, що словом можна зашкодити людині або врятувати її, створити потрібну річ, відвести неприємність

тощо; помилка ж у словесному ритуалі може прогнвити вищі сили, а тим самим зашкодити людині. Іншими словами, слово ототожнюється з річчю, яку воно називає. Неконвенційне сприйняття слова у релігіях Писання (християнство, іудаїзм, мусульманство, зороастризм та ін.) створює атмосферу особливого ставлення до мовлення, спілкування з Богом. Успішність релігійної практики, молитви ставиться в пряму залежність від автентичності сакрального тексту; його спотворення вважається блюзнірством, небезпечним для душі віруючого. Саме феномен неконвенціонального сприйняття знака ґрунтується на вірі в чарівність і святість слова[9].

Специфіка фідеїстичних текстів полягає в приписуванні мовним знакам (словам, словесним формулам, повідомленням і порядку їхнього розташування певних трансцендентних(ті, що виходять за межі) властивостей, зокрема магічних: божественне або демонічне походження, сакральність або профанність (оскверняти) тощо. Ця особливість фідеїстичного слова значною мірою залежить від його фасцинуючого впливу на адресата, тобто максимальної здатності переконувати, хвилювати, навіювати тощо. Поняття «*виразність мовлення*» поєднує в собі два окремі, але взаємозалежні аспекти, що становлять діалектичну єдність: *емоційну насиченість* (експресивність) та *образність* (зображувальність).

Засоби виразності традиційно поділяють на виразні — синтаксичні фігури (анафори, антитези, повтори та ін.) та образотворчі — тропи (вживання слова, його вираження в переносному значенні за допомогою метафор, порівняння, гіперболи тощо).

За біблійними текстами середньоанглійського періоду жінку Бог створює із ребра чоловіка. Це своєрідна сугестія в релігійному дискурсі на те, як з'явилася жінка, відтворена за допомогою гіперболи. Наприклад:

(1) And the LORD God caused a deep sleep to fall upon Adam, and he slept: and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof... And the rib, which the LORD God had taken from man, made he a woman, and brought her unto the man. [Genesis 2:21-22]

Жінка – це світло, тому на початку її основна функція: бути поруч з чоловіком та створити одну сім'ю. Сугестія здійснюється за допомогою повторюваності сполучника «and». Наприклад:

(2) *Therefore shall a man leave his father and his mother, and shall cleave unto his wife: and they shall be one flesh.* [Genesis 2:24]

У контексті жінки та яблука спокуси сугестивність виводиться через вчинок і наслідок (непослух і покарання), з експлікацією покарання (важкі пологи) Суворість покарання підкреслюється за допомогою стилістичної фігури як асиндетон та повторів, по перше, особового займенника thou (thee, thy), іменника sorrow, сполучника and у другій частині речення(приклад (3)). Наприклад:

(3) *Unto the woman he said, I will greatly multiply thy sorrow and thy conception; in sorrow thou shalt bring forth children; and thy desire shall be to thy husband, and he shall rule over thee.* [Genesis 3:16]

На противагу сучасності, у біблійному сугестивному дискурсі, зокрема, у розділі *Ephesians*, наголошується на тому, що жінка має бути

покірна та слухатися свого чоловіка. Така сугестивність забезпечується залученням порівнянь (приклад (4), (5)). Наприклад:

(4) *Wives, submit yourselves unto your own husbands, as unto the Lord. For the husband is the head of the wife, even as Christ is the head of the church: and he is the saviour of the body. [Ephesians 5:22-23]*

(5) *Therefore as the church is subject unto Christ, so let the wives be to their own husbands in every thing. [Ephesians 5:24]*

Натомість чоловік повинен любити так сильно свою дружину, як Христос любив свою Церкву, сугестивність реалізується за допомогою повторення емфатичних конструкцій (6), які поєднуються сполучним словом «that» та порівняння(7), де кохання повинне бути чистим, святим та без пороків, як і Церква. Наприклад:

(6) *Husbands, love your wives, even as Christ also loved the church, and gave himself for it; That he might sanctify and cleanse it with the washing of water by the word, That he might present it to himself a glorious church, not having spot, or wrinkle, or any such thing; but that it should be holy and without blemish. [Ephesians 5:25-27]*

(7) *So ought men to love their wives as their own bodies. He that loveth his wife loveth himself. [Ephesians 5:28]*

Сугестія, що спрямована на формування бажаних рис (мудра берегиня, мовчазна, скромна (8), (9)) у жінки забезпечується шляхом вживання паралельної конструкції (приклад (10)) виступає порівняння, підсилене протиставним сполучником but (8). Полісендитон сполучника and сукупно з метафорою та метонімією покликані досягти бажаного ефекту прихованої спонукальності (9). Наприклад:

(8) *Every wise woman buildeth her house: but the foolish plucketh it down with her hands. [Proverbs 14:1]*

(9) *Strength and honour are her clothing; and she shall rejoice in time to come. She openeth her mouth with wisdom; and in her tongue is the law of kindness. [Proverbs 31:24-25]*

(10) *House and riches are the inheritance of fathers: and a prudent wife is from the LORD. [Proverbs 19:14]*

Найчастіше для того, щоб підкреслити та створити сугестивний вплив на сугеренда використовуються порівняння із використанням протиставного сполучника «but», щоб провести паралель та зробити саме наголос на тому, «а що буде, якщо ти будеш дурним, а не мудрим». Саме така сугестія створює певні рамки до вибору, якою має бути людина і саме їй робити цей вибір.

Ми вважаємо, що біблійна гіпотеза створення світу є сугестивною та ні в якому разі не є маніпулятивною, однак певною мірою змушує рецепієнтів повірити у чудо та диво щодо створення Всесвіту.

Поняття «виразність мовлення» поєднує в собі два окремі, але взаємозалежні аспекти, що становлять діалектичну єдність: *емоційну насиченість* (експресивність) та *образність* (зображувальність).

Аналіз середньоанглійського біблійного тексту показує, що повідомлення в яких реалізується акт навіювання здійснюється найчастіше за допомогою таких

мовних засобів: як порівняння, метафора та риторичні запитання, які підсилюються за допомогою наказового способу, інверсії, полісиндетона.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богачевська І.В. Релігійний дискурс і релігійний ритуал. К.: Центр духовної культури, 2006. № 54.
2. Голубовська І.О. Етнічні особливості української національно-мовної картини світу. *Studia Linguistica*: зб. наук. праць до 80-річного ювілею професора Ф.О. Нікітіної / Київськ. націон. ун-т імені Тараса Шевченка. К.: Вид-во КНУ ім. Т. Шевченка, 2010. Вип. 4.
4. Льницька Леся Леонідівна. Англomовний сугестивний дискурс: дис.. канд. філол. наук: 10.02.04 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. К., 2006. 222 арк. Бібліогр.: арк. 182-214.
5. Климентова О. В. Вербальна сугестія та емоції (на матеріалі українських молитов). К.: Карбон ЛТД, 2012. 320 с.
6. Тарасюк А. М. Мовні засоби вираження сугестії стосовно поняття “wisdom” в середньоанглійських біблійних текстах. *Молодий вчений*. 2017. - Вип. 12.1 (52.1). С. 49-51.
7. Тарасюк А. М. Сугестивні мовні засоби створення образу жінки в релігійному дискурсі середньоанглійської мови. *Наукові записки ВДПУ ім. Михайла Коцюбинського. Сер. Філологія*. 2018. - Вип. 26. С. 177-183.
8. Сугестивна лабораторія. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.alpha.perm.ru/inform/peoples/cherepanova.shtml>.
9. Чернишова Ю. О. Релігійний текст, стиль, дискурс: уточнення понять [Електронний ресурс] / Ю. О. Чернишова Режим доступу до ресурсу: http://philology.knu.ua/library/zagal/Studia_Linguistica_6_2/361_365.p
11. King James Bible [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://jwbm.org/acts/?gad=1&gclid=CjwKCAjwvb6lBhBJEiwAbuVUSq3VP_iiBMvq9UDroj__biZnENEjrgQtFM4IZmrLM9hfnsHUL6O-2RoCtDgQAvD_BwE

УДК 371.315:811.111

МЕЛЬНИК Л.М., канд. політ. наук, доц., завідувачка кафедри філософських та політичних наук

ПАСІЧНИК Н.С., канд істор.наук, доц., доцент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩІ ЯКОСТІ ПЕРЕКЛАДАЧА АГРАРНОЇ СФЕРИ

Анотація. У тезах визначається поняття професіогенезу Авторки вказують на значимість професійно важливих якостей та визначають ПВЯ для перекладачів аграрної сфери.

Ключові слова. Професійно важливі якості, перекладач, професіогенез, професія, професійні здібності.

Для реалізації себе в певній професії необхідно мати ті якості, які потребує певна професія. Професійний розвиток особистості — це, власне, процес формування сукупності професійно важливих якостей особистості, які виражають цілісну структуру та особливості її майбутньої фахової діяльності. Це передбачає

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ihnatenko V. Neural network and artificial intelligence in translation.....	3
Любимова Ю.С. Актуальні питання викладання китайської мови у закладах вищої освіти у вимірах сьогодення translation.....	5
Mykhailenko O. Scientific and technical translation as subfields of translation studies.....	7
Gronier T. Apprendre le français sur des textes de simone de beauvoir.....	8
Пилипенко І.О. Translation and its influence on intercultural communication.	12
Захарова Н.О. Відтворення категорії деминутивності під час перекладу дитячої літератури (на матеріалі книжок-картинок).....	13
Тарасюк А.М. Сугестивні мовні засоби створення образу жінки в релігійному дискурсі середньоанглійської мови.....	16
Мельник Л.М., Пасічник Н.С. Професійно значущі якості перекладача аграрної сфери.....	19
Береговенко Н.С. Прикметник як основний лексичний засіб вираження оціночного судження (на матеріалі «Кентерберійських оповідей» Джеффри Чосера).....	21
Чернишук Ю.І. Неологізм в сучасній лінгвістиці.....	25
Велика К.І. Термінологічна система фітопатології з точки зору перекладу.....	27
Філінський В.Ю. Взаємодія та пізнання культури англійської мови. англіцизми в українській мові.....	29
Кириленко М.О. Використання перекладацьких трансформацій в рекламному медіа дискурсі.....	31
Сазонова Ю.О. Інновації в перекладацькій діяльності з іспанської на українську мову: використання нових технологій.....	32
Гостра К.В. Особливості перекладу прецедентних феноменів культури	35
Боньковський О.А. Деякі аспекти термінологічного нормування в німецькій мові.....	37
Калитюк Л.П. Вербальне втілення категорії оцінки в давньопівнічній мові.....	39
Шайтор О.О. Структурні та стилістичні особливості фразеологізмів ченної, що містять концепт «Родина».....	41
Мацепура Л. Л., Горняк В. М. Основи художнього перекладу.....	43
Скопенко О.С., Мацепура Л.Л. Запозичення у словниковому фонді сучасної англійської мови: структурно-семантичний та функціональний аспект.....	45

СЕКЦІЯ 2

МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ: МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Слуцький Я.С. Сутність прямої акультурації у роботі з іноземними студентами.....	48
---	----

СЕКЦІЯ 3

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ І КУЛЬТУР В УМОВАХ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ: ПЕДАГОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Цвид-Гром О.П. Лінгвокультурологічна складова як чинник формування загальних компетентностей у здобувачів аграрних ЗВО.....	51
--	----